

Ukrainan tilannekatsaus, vaikutukset Naantalissa

Sosiaali- ja terveystalokunta 06.04.2022 § 139

281/09.06.01/2022

Valmistelija Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut valtavan sotapakolaisten määrän Euroopassa. Sotaa pakenevia ukrainalaisia on arvioitu tulevan Suomeenkin kymmeniä tuhansia (arviot liikkuvat noin 40 000 – 80 000 hengen määrissä). Varsinais-Suomeen heitä oletetaan tulevan vähintään noin 4 000. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnissa tulee varautua vastaanottamaan runsaasti sotaa pakenevia ihmisiä.

Maahanmuuttovirasto valmistelee toimintamallia, jossa kunnille korvattaisiin tilapäisen suojelun hakijoiden tai sitä saavien majoittaminen ja myös muiden vastaanottoon kuuluvien palveluiden tuottaminen ilman, että kunta perustaa varsinaista vastaanottokeskusta.

Venäjän hyökkäyksen jälkeen lähes 12 000 Ukrainasta paennutta on hakenut kansainvälistä suojelua Suomessa. Heistä lähes kaikki ovat hakeneet tilapäistä suojelua, jota Suomi muiden EU-maiden tavoin Ukrainasta paenneille myöntää. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on, että Ukrainasta paenneille voidaan tarjota väliaikaista suojelua nopeasti.

Uusia, joustavia toimintamalleja tarvitaan, koska Ukrainasta paenneiden määrän Suomessa ennakoitaan edelleen kasvavan huomattavasti. Kunnissa on myös jo runsaasti ihmisiä yksityismajoituksessa tai jonkinlaisissa kuntien jo järjestämässä majoitusratkaisussa. Lisäksi merkittävä osa Suomessa olevista ukrainalaisista ei ole vielä hakenut kansainvälistä suojelua, sillä heillä on mahdollisuus saapua maahan myös viisumivapaasti kolmen kuukauden ajaksi. Majoitus- ja palvelutarpeen ennakoitaan kasvavan tavalla, johon ei välttämättä ole mahdollista vastata vain vastaanottokeskusten palvelutuotannolla.

Suunnitelmien mukaan kyseeseen voisi tulla se, että kunta tuottaisi majoituksen ja myös muut vastaanottolain mukaiset palvelut kunnassa oleskeleville tilapäistä suojelua hakeneille tai sitä saaneille henkilöille ja kunnalle korvattaisiin tästä aiheutuneet kustannukset.

Uudessa mallissa suunniteltu korvaus koskisi vain kuntia. Yksityishenkilöille tai muille toimijoille majoituksen järjestämisestä aiheutuvia kuluja ei jatkossakaan korvattaisi. Toimintamallin käyttöönotto kunnissa tulee perustumaan vapaaehtoisuuteen. Kuntien näkökulmasta suunnitellun mallin toivotaan tukevan sitä, että Ukrainasta paenneet voivat asua sujuvasti niillä paikkakunnilla, joissa heillä on töitä tai muita siteitä. Monilla ukrainalaisilla on aiempia siteitä Suomeen. Heillä voi olla esimerkiksi sukulaisia Suomessa tai he ovat työskennelleet esimerkiksi kausityössä Suomessa aiemmin.

Nykyisellään kunnat jo huolehtivat esimerkiksi esi- ja perusopetuksesta. Useat kunnat ovat myös pitkään tuottaneet joitakin terveydenhuollon palveluita turvapaikanhakijoille, joista aiheutuneet kulut on korvattu

vastaanottokeskusten kautta. Jotkut kunnat myös ylläpitävät Maahanmuuttoviraston toimeksiannosta vastaanottokeskuksia.

Sosiaali- ja terveystalveluiden sekä koulu- ja varhaiskasvatuksen tiedossa Naantaliin on arvioitu saapuneen noin 30 – 50 ukrainalaista, joista puolet on lapsia.

Perusturvajohtaja esittelee ajankohtaista tilannetta kokouksessa.

Esittelijä

Perusturvajohtaja

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystalvelautakunta merkitsee Ukrainan tilannekatsauksen tiedokseen.

Päätös

Perusturvajohtajan ehdotus hyväksyttiin.